

Ποιότητα Ζωής

Τό όραμα τῆς Βασιλείας

Δέν ξεχνοῦμε ποτέ ὅτι ὁ παρών κόσμος εἶναι ὁ κόσμος τῆς πτώσεως καί τῆς φθορᾶς. Ἡ ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ εἶχε ἔντονες κοσμικές συνέπειες. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχασε τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ τότε ἀμέσως ἔχασε καί τήν δυνατότητα νά βασιλεύη σέ ὅλη τήν κτίση. Ἐχασε τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔχασε καί τό Βασίλειό του. Παρέμεινε ἕνας ἐκπτώτος Βασιλιάς. Ὅπως λέγει ἕνας βυζαντινός θεολόγος ὁ ἄνθρωπος πρὶν ἀπό τήν πτώση ἦταν τό καθαρό κάτοπτρο διὰ τοῦ ὁποίου ἀκτινοβολοῦσε σέ ὅλη τήν κτίση ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ, ὅταν ὅμως ἔσπασε αὐτό τό κάτοπτρο τότε ἡ κτίση ἔπεσε σέ ἀδιαπέραστο σκοτάδι.

Αὐτό φανερώνει τήν τραγικότητα τῆς πτώσεως. Ὁ Ἀδάμ ἀμέσως μετά τήν ἀπώλεια τῆς θείας Χάριτος αἰσθάνθηκε τήν γυμνότητα, τήν ἀσθένεια καί τήν ἀδυναμία. Φόρεσε τούς δερμάτινους χιτῶνες γιά νά προφυλαχθῆ, ἀλλά καί γιά νά καλύψῃ τήν γυμνότητά του. Οἱ ἅγιοι Πατέρες διδάσκουν ὅτι δερμάτινοι χιτῶνες εἶναι ἡ φθορά καί ὁ θάνατος, ἀλλά καί ὀλόκληρος ὁ κόσμος πού ἐπαναστάτησε ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς γράφει: «ντυθήκαμε τούς δερμάτινους χιτῶνες, δηλαδή τό ἀρρωστικόν καί θνητό καί πονεμένο αὐτό σῶμα, μετακομίσαμε στόν πρόσκαιρο καί φθαρτό αὐτό κόσμο καί καταδικαστήκαμε νά ζοῦμε ζωὴ γεμάτη παθήματα καί συμφορές». Ὁ δέ ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος εἶναι πολύ ἐφραστικός. Παρουσιάζει αὐτὴν τήν τραγικότητα τοῦ ἀνθρώπου μετά τήν πτώση. Γράφει: «Ὅλη ἡ κτίση πού πλάσθηκε ἀπό τό τίποτα ἀπό τόν Θεό, σάν εἶδε τόν Ἀδάμ νά ἔχει βγεῖ ἀπό τόν παρά-

δεισο, δέν ἤθελε πιά νά ὑποταγεῖ στόν παραβάτη· ὁ ἥλιος δέν ἤθελε νά λάμψει, ἡ σελήνη δέν ἀνεχόταν νά φέγγει, τά ἄστρα προτιμοῦσαν νά μή φανοῦν στά μάτια του, οἱ πηγές δέν εἶχαν σκοπό ν' ἀναβλύζουν. Τά ποτάμια δέν ἤθελαν νά κυλοῦν, ὁ ἀέρας μελετοῦσε ἀπό μέσα του νά συσταλεῖ καί νά μή δώσει ἀναπνοή στόν ἀντάρτη· τά θηρία καί ὅλα τά ζῶα τῆς γῆς, σάν τόν εἶδαν γυμνό ἀπ' τήν προηγούμενη δόξα του, τόν περιφρόνησαν, σκληρύνθηκαν ὅλα ἀμέσως ἐναντίον του. Ὁ οὐρανός μέ τό δίκιο του ἔκανε νά κουνηθεῖ νά πέσει ἐπάνω του καί ἡ γῆ δέν δεχόταν νά τόν κουβαλάει στίς πλάτες της». Μέσα σ' αὐτήν τήν τραγική κατάσταση ἐπεμβαίνει διακριτικά καί φιλόανθρωπα ὁ Θεός. Γι' αὐτό, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος ἅγιος, ὁ Θεός «τά συγκρατεῖ ὅλα μέ τήν δικιά Του δύναμη καί εὐσπλαχνία καί ἀγαθότητα, ἀνακόπτει τήν ὀρμή ὅλων τῶν κτισμάτων καί ἀμέσως ὑποτάσσει πάλι τά πάντα σ' αὐτόν – στόν πεσόντα ἄνθρωπο – οὕτως ὥστε ἡ κτίση νά γίνεи βέβαια ἀρχικά φθαρτή γιά χάρη τοῦ φθαρτοῦ καί νά ὑπηρετήσῃ ὡς δούλη τόν ἄνθρωπο γιά τόν ὁποῖο πλάσθηκε, ὅμως μετά, ὅταν πάλι ἐκεῖνος ἀνακαινισθεῖ καί γίνεи πνευματικός, ἄφθαρτος καί ἀθάνατος, τότε καί αὐτή νά ἐλευθερωθεῖ ἀπό τήν δουλεία... καί νά ἀνακαινισθεῖ μαζί του καί νά γίνεи ὀλόκληρη ἄφθαρτη καί πνευματική» (βλ. Ἱερομονάχου Γρηγορίου: Ἡ θεία Λειτουργία σελ. 151).

Ὅλη ἡ κτίση ἔγινε μετά τήν πτώση μιά φυλακή. Εἴμαστε κλεισμένοι μέσα στήν φυλακή αὐτήν τῆς φθορᾶς. Ἄν γίνεи κάτι καλό αὐτό ὀφείλεται κυρίως στήν διακριτική καί φιλόανθρωπη ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ. Ὁ θάνατος, ἡ ἐξουσία, ἡ πολιτική, ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη κ.λ.π. συγκαταλέγονται στούς δερμάτινους χιτῶνες πού περιβάλλουν τόν ἄνθρωπο, πού εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πτώσεως καί ταυτόχρονα εὐλογία τοῦ Θεοῦ γιά νά συντηρηθοῦμε μέσα στήν τραγική κατάσταση

πού βρεθήκαμε. Πάντως μέχρι τήν ἐνανθρώπιση τοῦ Χριστοῦ βρισκόμασταν μέσα στήν φυλακή. Ἀλλά καί σήμερα ἔξω ἀπό τόν Χριστό ζοῦμε τήν ἀτμόσφαιρα τῆς πιό σκληρῆς φυλακῆς. Μᾶς δίδεται ἡ δυνατότης νά κάνουμε συνδικαλισμούς, πολιτικούς καί κοινωνικούς ἀγῶνες, ἀλλά ὅλα αὐτά ἔχουν σκοπό νά στολίσουν καί νά ἐξωραίσουν τήν πνιγηρή ἀτμόσφαιρα τῆς φυλακῆς. Στολίζουμε τήν φυλακή, ἀλλά παραμένουμε μέσα σ' αὐτήν. Ἐορτάζουμε γεγονότα ἐλευθερίας, ὄντας μέσα στήν σκλαβιά. Ζητοῦμε τήν εἰρήνη ἐνῶ βρισκόμαστε στήν μεγαλύτερη ταραχή. Ἐπιδιώκουμε βελτίωση τῆς κοινωνίας, ἀλλά στήν πραγματικότητα ἐπιτυγχάνουμε ἀπλῶς μιᾶ βελτίωση τῶν ὄρων τῆς πιό σκληρῆς φυλακῆς!

Ὁ Χριστός ὅμως ἦλθε στήν γῆ, ἔζησε μαζί μας σ' αὐτόν τόν ἀποπνικτικό χῶρο, ἔζησε ὅλες τίς συνθήκες αὐτῆς τῆς ζωῆς, ἐκτός ἀπό τήν ἁμαρτία, γιά νά μᾶς ἐλευθερώσει, γιά νά μᾶς ἀπαλλάξει ἀπό τήν τυραννία. Μέ τήν πρώτη δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου, ἐπειδή ἡ ἐλευθερία του δέν κινήθηκε θετικά, ἀπέτυχε κατά κάποιον τρόπο, ὁ σκοπός τῆς δημιουργίας. Ἐρχεται τώρα ὁ Θεός καί κάνει μιᾶ καινούργια κοινωνία, πιό ἀποτελεσματική. Λαμβάνει ὁ Ἰδιος ὅλη τήν ἀνθρώπινη φύση, χωρίς τήν ἁμαρτία, γιά νά κάνη βεβαιότερη τήν κοινωνία Του μέ τόν ἄνθρωπο καί νά τοῦ δώσει μεγαλύτερη δυνατότητα νά κινήθῃ πρὸς Αὐτόν καί νά ἐνωθῇ μαζί Του. Γι' αὐτό ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θά πῇ ὅτι μέ τήν ἐνανθρώπησή Του ὁ Χριστός «δευτέραν κοινωνεῖ κοινωνίαν, πολύ τῆς προτέρας παραδοξοτέραν». Αὐτή ἡ δευτέρα κοινωνία εἶναι πιό παράδοξη ἀπό τήν πρώτη. Τότε ὁ Θεός μετέδωσε στόν ἄνθρωπο τό καλύτερο, δηλαδή τό κατ' εἰκόνα, τώρα ὁ Θεός «μεταλαμβάνει τοῦ χειρόνος», δηλαδή μετέχει τοῦ σώματος, παίρνει τήν ἀνθρώπινη φύση. Καί ἔτσι ἔδωσε τήν δυνατότητα στόν ἄνθρωπο μεγαλύτερης κοινωνίας μαζί

Του. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός γίνεται «τό ἰσχυρότερον φάρμακον». Ἐνίκησε τόν θάνατο, τήν ἀμαρτία καί τόν διάβολο.

Μέσα στήν ἐκκλησιαστική ζωή γίνεται ἡ ὑπέρβαση αὐτῆς τῆς φυλακῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἐξέρχεται ἀπό αὐτό τό σκοτεινό μνῆμα μέσα στό ὁποῖο ὑπῆρχε προηγουμένως. Σπάζοντά κλειθρα τοῦ ἄδου καί τοῦ θανάτου. Χωρίς νά καταργῆται ἡ ἐξουσία, οἱ βιολογικές καί κοινωνικές συνθηκῆς οὐσιαστικά ὑπερβαίνονται. Ὑφίσταται ἀκόμη ὁ θάνατος καί ἡ φθορά, ἀλλά σάν γεγονότα καταργήσεως τῆς ἀμαρτίας. Πρέπει νά υπογραμμίσουμε τήν πίστη ὅλων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία εἶναι κόσμος τῆς πτώσεως καί τῆς φθορᾶς. Ἡ κοινωνία, ἡ ἐξουσία, ἡ πολιτική δραστηριότητα, ἡ κοινωνική ἐνασχόληση, οἱ συνδικαλισμοί, οἱ ἀνθρωπιστικές ἐπιδιώξεις ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία ἀνήκουν στόν χῶρο τῆς πτώσεως καί τῆς φθορᾶς. Μποροῦν βέβαια νά μᾶς βοηθοῦν λίγο σ' αὐτήν τήν ἐλσεινή κατάσταση στήν ὁποία βρισκόμαστε, ἀλλά δέν μποροῦν τελείως νά μᾶς ἀπαλλάξουν. Μποροῦν νά εἶναι ἀπαραίτητα γιατί ὅλοι δέν δεχόμαστε τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά δέν προσφέρουν τήν ὑπαρξιακή ἐλευθερία.

Στενάζουμε καί ἐμεῖς βρισκόμενοι σ' αὐτήν τήν φυλακή τοῦ χρόνου καί τοῦ χώρου. Βέβαια μέσα στήν Ἐκκλησία ἀποκτοῦμε μερικές ἀκτίνες τῆς νέας ζωῆς πού ἔφερε στόν κόσμο ὁ Χριστός. Οἱ ἅγιοι ἔφθασαν στήν θέωση καί εἶδαν καί βίωσαν τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Παρά ταῦτα ὅλοι μας περιμένουμε μέ νοσταλγία, ἀλλά καί μέ ἀκράδαντη πίστη τήν νέα Βασιλεία. Ζοῦμε μέ τό ὄραμα τῆς Βασιλείας πού πιστεύουμε ὅτι ὑπάρχει. Πολιτεύομαστε στήν γῆ, ἀλλά ζοῦμε στόν Οὐρανό «ἐξ οὗ ἀπεκδεχόμεθα σωτῆρα Ἰησοῦν». Περιμένουμε τόν νέο κόσμο. «Προσδοκῶμεν καινήν γῆν καί καινοῦς οὐρανοῦς». Τότε ὅλα τά φθαρτά θά καταργηθοῦν. Θά σταματήσει

ή βία και ή έγκληματικότητα, ή άνία και ή μοναξιά. Αυτό θέβαια θά γίνη για τούς ανθρώπους πού θά ζοϋν τόν Θεό ως φως. Στην νέα αυτή ζωή θά βασιλεύη ό Χριστός. Θά παύσουν οί νόμοι γιατί εκεί θά ύπάρχη προφορικός λόγος, ή προσωπική κοινωνία μέ τόν Θεό. Θά σταματήσουν τά σύνορα και οί διαιρέσεις γιατί θά επικρατή ή έν Χριστώ ένότητα. Θά παύσουν νά ύπάρχουν άκόμη και ναοί. Γιατί ό "Ιδιος ό Θεός θά εΐναι Ναός. «Και ναόν οϋκ είδον έν αυτήΐ· ό γάρ Κύριος ό Θεός ό παντοκράτωρ ναός αυτής έστι, και τό άρνίον. και ή πόλις οϋ χρείαν έχει τοϋ ήλίου οϋδέ της σελήνης ίνα φαίνωσιν αυτήΐ· ή γάρ δόξα τοϋ Θεοϋ έφώτισεν αυτήν, και ό λύχνος αυτής τό άρνίον» (Άπ. κά, 22-23).

Έμεΐς οί Χριστιανοί χωρίς νά παραθεωροϋμε τίς προσπάθειες πού καταβάλλουν όλες οί ανθρώπινες κινήσεις (κοινωνικές, πολιτικές) για τήν βελτίωση τών συνθηκών της παρούσης ζωής, έχουμε διαρκώς στραμμένη τήν προσοχή μας στό όραμα της Βασιλείας τοϋ Θεοϋ, πού ήλθε και πού θά έλθη τελειότερα στό μέλλον. Οί ανθρώπινες προσπάθειες δημιουργοϋν μιά επιβίωση μέσα στην παγερή και άποπνικτική άτμόσφαιρα της φυλακής. Μας μαθαίνουν νά στολίζουμε τούς χώρους της φυλακής. Τό όραμα της Βασιλείας τοϋ Θεοϋ άνοίγει τούς όρίζοντες τοϋ πνεύματός μας. Αυτό θά εΐναι ή πραγματική κοινωνία, έξοδος άπό τόν άδη της παρούσης ζωής. Μέ αυτό τό όραμα πολιτευόμαστε, εργαζόμαστε και ζοϋμε. Μέσα σ' αυτό τό όραμα βρίσκουμε άνάπαυση, παρηγοριά και έλπίδα. Μέ αυτό τό όραμα εκδιώκουμε τήν μοναξιά πού κατατρώνει τήν βιολογική ζωή. Άκατάπαυστη κραυγή μας εΐναι ή έλευση αυτής της Βασιλείας. "Όταν εργαζόμαστε, όταν βαδίζουμε, όταν πολιτευόμαστε, όταν κοιμόμαστε φωνάζουμε διαρκώς τό «έρχου Κύριε Ίησοϋ». Και κάποτε μετά άπό μεγάλη κραυγή, άπό πολύ κλάμα άκοϋμε τήν

γλυκυτάτη φωνή: «ναί ἔρχομαι ταχύ». Αὐτή ἡ φράση σκορπᾶ γαλήνη καί ἡρεμία. Αὐτή ἐκδιώκει τό σκοτάδι καί τήν ἀπελπισία. Αὐτή γεμίζει τήν ζωή μας μέ φῶς. Γιατί καί ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ εἶναι θεωρία τοῦ ἀκτίστου Φωτός.

Τό ὄραμα τῆς Βασιλείας, ἡ θεωρία τῆς ἐκπάγλου λαμπρότητος τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ πρέπει νά γίνη τροφή καί τρυφή, ἄρτος πού θά στηρίζη τήν καρδιά καί οἶνος πού θά εὐφραίνη τήν ψυχή.

Ἄς μεθύσουμε μέ αὐτό τό ποτό. Ὁ κόσμος σήμερα θέλει Χριστιανούς μεθυσμένους. Μεθυσμένους μέ «νηφάλιον μέθην».

Δεκέμβριος 1986